

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ Υ5β/Γ.Π.οικ.156618/2009 (ΦΕΚ Β' 2444/2009)

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Τίτλος

Καθορισμός του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας των Κέντρων Ημέρας του άρθρου 8 του Ν. 2716/99.

Άρθρο: 1 Αρχές

Τα Κέντρα Ημέρας του άρθρου 8 του Ν. 2716/99 διέπονται από και εφαρμόζουν τις ακόλουθες αρχές: α. Τις αρχές που ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 2716/9. β. Τις αρχές προστασίας των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές όπως αυτές αναφέρονται στο άρθρο 2 παρ. 3 του Ν. 2716/99 καθώς και κάθε άλλου συνταγματικού τους δικαιώματος ως πολιτών. γ. Τις αρχές και τους στόχους της Συναινετικής Διακήρυξης για την Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και της Παγκόσμιας Εταιρείας για την Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση, όπως αυτή δημοσιεύτηκε στην WHO/MNH/MND/96.2 έκδοση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Άρθρο: 2 Προϋποθέσεις

Απαραίτητες προϋποθέσεις για τη λειτουργία Κέντρων Ημέρας είναι οι ακόλουθες:

A. Για τα Κέντρα Ημέρας που προβλέπονται από το άρθρο 8 του ν. 2716/99: α) Γνώμη της Τομεακής Επιτροπής.

β) Ορισμός ή μετατροπή τμήματος με Κοινή Υπουργική απόφαση. γ) Εξασφάλιση κτιριακής υποδομής και του απαραίτητου εξοπλισμού. δ) Διορισμός του προσωπικού ή εξασφάλιση της πολυκλαδικής θεραπευτικής ομάδας από προσωπικό που ήδη υπηρετεί στον φορέα, για τον οποίον συστήνεται το Κέντρο Ημέρας. ε) Λειτουργική διασύνδεση της μονάδας με άλλες υπηρεσίες του τομέα ψυχικής υγείας.

B. Για τα Κέντρα Ημέρας που ιδρύονται και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2716/99, οι προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην ως άνω (4) σχετική Υπουργική απόφαση.

Άρθρο: 3 Σκοπός του Κέντρου Ημέρας

Σκοπός του Κέντρου Ημέρας είναι η παραμονή στην κοινότητα του ατόμου που ωφελείται των υπηρεσιών του, η αποτροπή της κοινωνικής απομόνωσης και περιθωριοποίησής του, η βελτίωση εκείνων των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που επιτρέπουν την κοινωνική

ενσωμάτωση και την αύξηση της διαπραγματευτικής / διεκδικητικής του ικανότητας, ώστε να ασκεί τα δικαιώματά του ως πολίτης. Το Κέντρο Ημέρας επιδιώκει την επίτευξη του σκοπού του μέσα από την ενεργοποίηση κατάλληλων παρεμβάσεων σε ατομικό, ομαδικό και συλλογικό - κοινωνικό επίπεδο, σε συνεργασία με άλλες μονάδες ψυχικής υγείας του Τομέα Ψυχικής Υγείας στον οποίο ανήκει και με τις οποίες λειτουργεί σε δίκτυο.

Άρθρο: 4

Επωφελούμενοι του Κέντρου Ημέρας

Το Κέντρο Ημέρας απευθύνεται σε:

1. Παιδιά, εφήβους, ενήλικες και ηλικιωμένους με:

1. με ψυχικές διαταραχές, συμπεριλαμβανομένων των διαταραχών του φάσματος του αυτισμού και των ανοιών, II. νοητική υστέρηση και δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές, III. προβλήματα σωματικής υγείας και δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές, για τα οποία απαιτείται η παροχή υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, αποκατάστασης και ένταξης / επανένταξης. 2. Άτομα που απειλούνται ή βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό λόγω σοβαρών ψυχοκοινωνικών προβλημάτων. 3. Οικογένειες των άμεσα επωφελούμενων, τις οποίες εντάσσει στις παρεμβάσεις του, είτε ως αποδέκτες των υπηρεσιών του (ιδιαίτερα με στόχο τη μείωση της επιβάρυνσής τους) είτε ως θεραπευτικούς και αποκαταστασιακούς πόρους. Σε συνεργασία με τις υπόλοιπες μονάδες ψυχικής υγείας που συγκροτούν τον Τομέα Ψυχικής Υγείας, το Κέντρο Ημέρας απευθύνεται στην τοπική κοινότητα είτε κινητοποιώντας τους πόρους της, είτε πραγματοποιώντας παρεμβάσεις ευαισθητοποίησης του πληθυσμού σε θέματα ψυχικής υγείας και καταπολέμησης των προκαταλήψεων και του στίγματος της ψυχικής ασθένειας. Οι υπηρεσίες και ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας των Κέντρων Ημέρας εξειδικεύονται ανάλογα με τον πληθυσμό στον οποίο απευθύνονται. Ειδικότερα για τα Κέντρα Ημέρας που απευθύνονται σε παιδιά, εφήβους και άτομα με διαταραχές του αυτιστικού φάσματος είναι απαραίτητη η οργανική διασύνδεση με αντίστοιχους φορείς εκπαίδευσης, ώστε ο επωφελούμενος πληθυσμός να υποστηρίζεται κατά τρόπο που να προάγεται η ενσωμάτωση στις αντίστοιχες εκπαιδευτικές διαδικασίες.

Άρθρο: 5 Παρεχόμενες Υπηρεσίες

Το Κέντρο Ημέρας οφείλει να παρέχει υπηρεσίες κατά τρόπο ώστε να επωφελείται όσο το δυνατό μεγαλύτερος αριθμός εξυπηρετούμενων (άτομα, οικογένειες, κοινότητα). Οι υπηρεσίες αυτές μπορούν να είναι: 1. Εκτίμηση αναγκών, εκπόνηση και εφαρμογή εξατομικευμένων σχεδίων φροντίδας και αποκατάστασης. 2. Εκπαίδευση σε κοινωνικές και ατομικές δεξιότητες.

3. Θεραπευτικές παρεμβάσεις σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο. Οι θεραπευτικές παρεμβάσεις συμπληρώνουν και δεν αντικαθιστούν αυτές που εφαρμόζονται από το φορέα παραπομπής. 4. Ανάπτυξη και προαγωγή των επαγγελματικών δεξιοτήτων / επαγγελματικός προσανατολισμός. 5. Προώθηση στην απασχόληση και εργασιακή ένταξη. 6. Παρασκευή γευμάτων και εστίαση των επωφελούμενων, απογευματινή κατάκλιση. 7.

Ψυχαγωγικές και Πολιτιστικές Δραστηριότητες.

8. Λειτουργία Κοινωνικής Λέσχης.

9. Προγράμματα υποστήριξης των οικογενειών και εφαρμογής ειδικών θεραπευτικών παρεμβάσεων (π.χ. ψυχοεκπαίδευση). 10. Προγράμματα εκπαίδευσης για το προσωπικό, νέους επαγγελματίες και εθελοντές. 11. Συνεχής αξιολόγηση των δραστηριοτήτων και ανάλογες ερευνητικές δραστηριότητες. 12. Προγράμματα ενημέρωσης της κοινότητας για την καταπολέμηση του κοινωνικού στίγματος και των προκαταλήψεων που σχετίζονται με τις ψυχικές διαταραχές. Τα Κέντρα Ημέρας λειτουργούν καθημερινά σε πρωινή και απογευματινή βάση, το ωράριό τους δύναται δε να επεκταθεί ανάλογα με τις δραστηριότητες στην διάρκεια του Σαββατοκύριακου. Οι υπηρεσίες τους σχεδιάζονται από τον Επιστημονικά Υπεύθυνο και την Πολυκλαδική Ομάδα και προγραμματίζονται σε εξαμηνιαία βάση. Παρέχονται ανάλογα με το είδος τους σε ατομικό ή/και ομαδικό επίπεδο, εντός ή εκτός των χώρων του Κέντρου Ημέρας. Ο κάθε επωφελούμενος συμμετέχει σε επιλεγμένες δραστηριότητες και για ορισμένο χρόνο, όπως αυτό προκύπτει από το Εξατομικευμένο Σχέδιο Φροντίδας και Αποκατάστασης. Το Σχέδιο αυτό καταρτίζεται σε εξαμηνιαία βάση για κάθε επωφελούμενο και σ' αυτό αποτυπώνονται και καταγράφονται λεπτομερώς και συστηματικά τα ανωτέρω. Τόσο η εκπόνηση όσο η εφαρμογή και αξιολόγηση του Εξατομικευμένου Σχεδίου Φροντίδας και Αποκατάστασης πρέπει να λαμβάνει υπόψη παρεμβάσεις που αφορούν το ίδιο άτομο και υλοποιούνται από άλλες Μονάδες Ψυχικής Υγείας (π.χ., Κέντρο Ψυχικής Υγείας, Ψυχιατρικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου, κ.ά.). Για το σκοπό αυτό η Πολυκλαδική Ομάδα συνεργάζεται στενά με τις άλλες Μονάδες Ψυχικής Υγείας. Το περιεχόμενο του Εξατομικευμένου Σχεδίου Φροντίδας και Αποκατάστασης αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης με τον επωφελούμενο και καταλήγει στην υπογραφή συμβολαίου μεταξύ των δύο μερών. Στο συμβόλαιο περιλαμβάνονται οι εκατέρωθεν υποχρεώσεις, οι στόχοι του εξατομικευμένου σχεδίου, η διάρκεια και η μεθοδολογία αξιολόγησής του. Τέλος, σε περιοχές όπου δεν είναι αναπτυγμένες άλλες υπηρεσίες ψυχικής υγείας, το Κέντρο Ημέρας μπορεί, εφόσον στελεχώνεται από αντίστοιχες ειδικότητες, να καλύπτει ανάγκες ψυχιατρικής παρακολούθησης ασθενών και εφαρμογής θεραπευτικών παρεμβάσεων.

Άρθρο: 6 Πολυκλαδική Ομάδα

1. Το σύνολο των εργαζομένων στο Κέντρο Ημέρας αποτελεί την Πολυκλαδική Ομάδα. Η Πολυκλαδική Ομάδα ορίζεται με απόφαση του διοικούντος οργάνου του φορέα στον οποίο ανήκει το Κέντρο Ημέρας ύστερα από εισήγηση του Επιστημονικού Υπευθύνου. Η σύνθεση του προσωπικού που απαρτίζει την Πολυκλαδική Ομάδα περιλαμβάνει ενδεικτικά: ψυχολόγο, κοινωνικό/ή λειτουργό, νοσηλεύτη/τρια, επισκέπτη/τρια υγείας, εργοθεραπευτή/τρια, μαγείρισσα, γενικών καθηκόντων, διοικητικό/ή υπάλληλο και, αν υπάρχει αντίστοιχη ανάγκη, ψυχίατρο ή παιδοψυχίατρο. Στα Κέντρα Ημέρας για παιδιά-εφήβους η Πολυκλαδική Ομάδα περιλαμβάνει εκπαιδευτικούς και ειδικούς παιδαγωγούς, όπως επίσης και σε αυτά για άτομα με διαταραχές του αυτιστικού φάσματος. Η Πολυκλαδική Ομάδα του Κέντρου Ημέρας για ηλικιωμένους και πάσχοντες από άνοια περιλαμβάνει φροντιστές, ιατρό παθολόγο, κ.α. Σημαντική είναι η συμβολή του ψυχιάτρου στους ΤοΨΥ όπου δε λειτουργούν άλλες μονάδες ψυχικής υγείας πλην του Κέντρου Ημέρας. Σε αυτή την περίπτωση, ο ρόλος του ψυχιάτρου αφορά στη διάγνωση και

θεραπεία, την ψυχιατρική παρακολούθηση και τη συμμετοχή στις δραστηριότητες της μονάδας σύμφωνα με τις επαγγελματικές του δεξιότητες. Η Πολυκλαδική Ομάδα πλαισιώνεται και με άλλες ειδικότητες κατά περίπτωση ή ανάλογα με το επιτελούμενο έργο, ύστερα από εισήγηση του Επιστημονικού Υπευθύνου. Το έργο άλλων ειδικοτήτων (ενδεικτικά: μουσικοθεραπευτές, παιγνιοθεραπευτές, γυμναστές, φυσιοθεραπευτές, κ.ά.) αφορά σε διεξαγωγή ειδικών προγραμμάτων για τους επωφελούμενους και την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών, ανάλογα με τις ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν. 2. Έργο της Πολυκλαδικής Ομάδας είναι ο σχεδιασμός και η παροχή όλων των υπηρεσιών του Κέντρου Ημέρας που περιγράφονται στην παρούσα απόφαση. Βασική αρχή λειτουργίας της Πολυκλαδικής Ομάδας είναι η αμοιβαία ισότιμη συνεργασία των μελών της με σκοπό τη συμβολή της κάθε ειδικότητας στη σύνθεση του πολύπλευρου έργου της φροντίδας στην κοινότητα και της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης. Καθήκον της Πολυκλαδικής Ομάδας είναι η οργάνωση της συνεργασίας με τις υπόλοιπες μονάδες του Τομέα Ψυχικής Υγείας, τους φορείς, τους θεσμούς και τις υπηρεσίες της κοινότητας και πρέπει να έχει τυπική (μέσω πρωτοκόλλων συνεργασίας) και άτυπη μορφή. 3. Με απόφαση του διοικούντος οργάνου του φορέα στον οποίο ανήκει το Κέντρο Ημέρας και ύστερα από εισήγηση του Επιστημονικού Υπευθύνου ορίζεται εξωτερικός ελόπτης με εξειδίκευση και εμπειρία σε θέματα δυναμικής της ομάδας για την τακτική εποπτεία του έργου της Πολυκλαδικής Ομάδας. 4. Η σύνθεση της Πολυκλαδικής Ομάδας δε μεταβάλλεται παρά μόνο με αιτιολογημένη εισήγηση του Επιστημονικού Υπευθύνου ή με αίτημα του ενδιαφερομένου μέλους ή αποχώρηση από τον φορέα. Η σταθερότητα της σύνθεσης της Πολυκλαδικής Ομάδας στις ειδικότητες και στα άτομα που έχουν οριστεί αποτελεί ευθύνη της Διοίκησης του φορέα στον οποίο ανήκει το Κέντρο Ημέρας. Η αναιτιολόγητη αλλαγή αποτελεί παράβαση της παρούσας από τη Διοίκηση.

Άρθρο: 7 Επιστημονικός Υπεύθυνος

1. Με απόφαση του διοικούντος οργάνου του φορέα στον οποίο ανήκει το Κέντρο Ημέρας ορίζεται Επιστημονικός Υπεύθυνος του Κέντρου Ημέρας. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος ορίζεται με κριτήρια τη γνώση και εμπειρία του και την αποδοχή των αρχών που διατυπώνονται στο άρθρο 1 της παρούσας, αποδεικνυομένων κυρίως από την αντίστοιχη συμμετοχή σε δράσεις ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος προέρχεται από τις ειδικότητες των επαγγελματιών ψυχικής υγείας που απαρτίζουν την Πολυκλαδική Ομάδα. 2. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος έχει την επιστημονική ευθύνη για τη λειτουργία του Κέντρου Ημέρας γενικότερα, την ευθύνη συντονισμού του έργου της Πολυκλαδικής Ομάδας, όπως αυτό περιγράφεται ανωτέρω, και της διασφάλισης της διασύνδεσης του Κέντρου Ημέρας με τις υπόλοιπες Μονάδες Ψυχικής Υγείας του Τομέα που ανήκει.

Άρθρο: 8 Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας

Με ευθύνη του Επιστημονικού Υπευθύνου καταρτίζεται Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας από την Πολυκλαδική Ομάδα σε διάστημα έξι (6) μηνών από την έναρξη

λειτουργίας του, όπου περιγράφονται αναλυτικά τα αναφερόμενα στα προηγούμενα άρθρα, και υποβάλλεται για έγκριση στη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μέσω της αρμόδιας Τομεακής Επιτροπής Ψυχικής Υγείας.

Άρθρο: 9 Τρόπος Παραπομπής

Οι επωφελούμενοι παραπέμπονται στα Κέντρα Ημέρας από άλλες μονάδες ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, υπηρεσίες υγείας ασφαλιστικών φορέων, κοινωνικές υπηρεσίες οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, οργανισμούς κοινωνικής αλληλεγγύης, ιδιώτες ιατρούς. Ο φορέας παραπομπής συντάσσει παραπεμπτικό σημείωμα στο οποίο περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικές με τον παραπεμπόμενο, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα από τη συμμετοχή του στις δραστηριότητες του Κέντρου Ημέρας και οτιδήποτε άλλο θεωρεί χρήσιμο για την καλύτερη γνώση του περιστατικού. Σε περίπτωση αυτοαναφοράς και αν ο ενδιαφερόμενος δεν έχει ψυχιατρική-ψυχολογική παρακολούθηση, η Πολυκλαδική Ομάδα φροντίζει ώστε να διασυνδεθεί με τις μονάδες του ΤοΨΥ που μπορούν να του παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες. Η Πολυκλαδική Ομάδα αξιολογεί τα αιτήματα και τις ανάγκες των ενδιαφερόμενων σε ειδική συνέντευξη και αφού συλλέξει και λάβει υπόψη της τα στοιχεία του παραπεμπτικού σημειώματος, εκτιμά την καταλληλότητα του πλαισίου για τον ενδιαφερόμενο και θέτει τους όρους συνεργασίας μαζί του και με όποιον άλλο θεωρείται σκόπιμο να εμπλέκεται στις διαδικασίες.

Άρθρο: 10 Τήρηση αρχείων

Στο Κέντρο Ημέρας τηρούνται τα ακόλουθα αρχεία:

1. Βιβλίο Κίνησης, στο οποίο καταγράφεται η καθημερινή κίνηση της μονάδας (προσελεύσεις εξυπηρετούμενων).
2. Αρχείο Πρωτοκόλλων Παραπομπής και πρώτων συνεντεύξεων (intake).
3. Αρχείο Ατομικών Φακέλων εξυπηρετούμενων, όπου τηρούνται τα εξατομικευμένα σχέδια φροντίδας και αποκατάστασης και τα συμβόλαια της μονάδας με τους εξυπηρετούμενους.
4. Αρχείο Κοινοτικών Παρεμβάσεων, όπου καταγράφονται οι παρεμβάσεις της μονάδας σε κοινοτικό επίπεδο. Τα στοιχεία τα οποία τηρούνται σε αρχεία διέπονται από τις διατάξεις του νόμου 2472/97 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, και για την αξιολόγηση της μονάδας (για παράδειγμα, χρήση των υπηρεσιών, αποτελεσματικότητα και ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών). Υπεύθυνος για τη σωστή τήρηση των αρχείων είναι ο επιστημονικός υπεύθυνος της μονάδας.

Άρθρο: 11 Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση, ως διαδικασία που επιτρέπει τη συνεχή βελτίωση της λειτουργίας ενός οργανισμού, της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της αποτελεσματικότητας των

παρεμβάσεων του σε ατομικό, οικογενειακό και συλλογικό-κοινοτικό επίπεδο, συνιστά μια από τις κύριες δραστηριότητες των Κέντρων Ημέρας. Οι άξονες επί των οποίων διεξάγεται η διαδικασία αξιολόγησης είναι οι ακόλουθοι: 1. Μοντέλο οργάνωσης και πόροι

2. Απαρτίωση δικτύου υπηρεσιών ψυχικής υγείας

3. Εξοπλισμός, συντήρηση, φυσικό περιβάλλον

4. Διαχείριση, συνεχιζόμενη κατάρτιση και ικανοποίηση προσωπικού 5. Χαρακτηριστικά των εξυπηρετούμενων και των παρεχόμενων υπηρεσιών 6. Αποτελεσματική εξυπηρέτηση των ληπτών των υπηρεσιών, ικανοποίηση των ίδιων, των οικογενειών τους και των φορέων παραπομπής 7. Συνεχής βελτίωση της ποιότητας

8. Κλινική τεκμηρίωση και πληροφοριακό σύστημα

9. Σχέσεις με κοινότητα

10. Σχέσεις με οικογένειες

11. Σχέσεις με εθελοντές και τον πληθυσμό

Για την εξωτερική αξιολόγηση των Κέντρων Ημέρας αρμόδια είναι η Τομεακή Επιτροπή Ψυχικής Υγείας καθώς και η επιτροπή του άρθρου 15 της Υπουργικής απόφασης 1962//21-09-00. Η εσωτερική αξιολόγηση διεξάγεται κάθε χρόνο από την Πολυκλαδική Ομάδα και συντάσσεται σχετική έκθεση με ευθύνη του επιστημονικού υπευθύνου. Η έκθεση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, στοιχεία επί του όγκου και της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, των χαρακτηριστικών των εξυπηρετούμενων, της κινητοποίησης κοινοτικών πόρων, της συμμετοχής των οικογενειών, της διασύνδεσης με τις υπόλοιπες μονάδες του ΤοΨΥ και των αντίστοιχων αποτελεσμάτων. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνεται στις παραπομπές που δεν εξυπηρετήθηκαν και τις παρεμβάσεις για την απάντηση σε ανάγκες οι οποίες δεν καλύπτονται.

Άρθρο: 12 Κτιριακή Υποδομή

Η κτιριακή υποδομή των Κέντρων Ημέρας πρέπει να είναι κατάλληλη προκειμένου να εξυπηρετούνται οι γενικότεροι στόχοι των Κέντρων Ημέρας, όπως αυτοί περιγράφονται στο άρθρο 3 της παρούσας, καθώς και οι ειδικότεροι στόχοι που προκύπτουν από τις ιδιαιτερότητες των αναγκών του πληθυσμού στον οποίον απευθύνονται, περιλαμβάνοντας ενδεικτικά χώρο υποδοχής, χώρο ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων και εκπαίδευσης, χώρο προσωπικού, βοηθητικούς χώρους, χώρους υγιεινής και εστίασης κ.λπ.

Άρθρο: 13 Διαχείριση

1. Η διοικητικο - οικονομική διαχείριση του Κέντρου Ημέρας είναι αυτοτελής και αυτόνομη. Η οικονομική διαχείριση του Κέντρου Ημέρας καταγράφεται, εγκρίνεται, παρακολουθείται και ελέγχεται χωριστά στο πλαίσιο του δικού του προϋπολογισμού που ενσωματώνεται στον προϋπολογισμό του φορέα που ανήκει και απεικονίζεται ως παράρτημά του. 2. Στα Κέντρα Ημέρας που ανήκουν σε ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ που επιχορηγούνται τουλάχιστον 50% από τον κρατικό προϋπολογισμό, η διοικητικο-οικονομική τους διαχείριση σε ό,τι αφορά τις λειτουργικές δαπάνες διενεργείται στο πλαίσιο ενός εγκεκριμένου κλειστού

προϋπολογισμού. Η διοίκηση του φορέα στον οποίο ανήκει το Κέντρο Ημέρας ορίζει υπόλογο από το προσωπικό του, εκτός εκείνου που υπηρετεί στο Κέντρο Ημέρας, και διαχειριστή από το σύνολο του προσωπικού που απασχολείται στο Κέντρο Ημέρας με πλήρη απασχόληση και ασκεί τα καθήκοντά του επί εξάμηνο. Ο διαχειριστής μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία του Κέντρου Ημέρας σε ό,τι αφορά τα υλικά, τις προμήθειες και την οικονομική οργάνωση των δραστηριοτήτων, όπως ενδεικτικά οι εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες του Κέντρου Ημέρας, η αντικατάσταση του φθαρέντος εξοπλισμού, οι πληρωμές των παγίων, (Ενοίκιο, ΟΤΕ, ΔΕΗ, ύδρευση κ.λπ.) και αποδίδει λογαριασμό στον υπόλογο που έχει ορίσει ο φορέας στον οποίο ανήκει το Κέντρο Ημέρας. Στο Κέντρο Ημέρας ο διαχειριστής τηρεί βιβλίο δαπανών και ενεργειών στο οποίο καταγράφονται οι δραστηριότητες από οικονομική άποψη και περιγράφονται οι ανάγκες που ικανοποιήθηκαν. Η οικονομική διαχείριση στο Κέντρο Ημέρας γίνεται με πάγια προκαταβολή που εκδίδει η οικονομική υπηρεσία του φορέα στον οποίο ανήκει το Κέντρο Ημέρας το ύψος της οποίας καλύπτει πλήρως το 1/12 του προϋπολογισμού του Κέντρου Ημέρας. Όλες οι άλλες δαπάνες του Κέντρου Ημέρας που αφορούν τη μισθοδοσία προσωπικού, τη συντήρηση του κτιρίου - εφόσον διενεργείται από το προσωπικό του φορέα στον οποίο ανήκει το Κέντρο Ημέρας - και τις έκτακτες και απρόβλεπτες ανάγκες διενεργούνται από τον φορέα στον οποίο ανήκει το Κέντρο Ημέρας. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις που διέπουν τη διαχείριση του φορέα στον οποίο ανήκει το Κέντρο Ημέρας. 3. Για τα Κέντρα Ημέρας που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 2716/99, ισχύουν οι διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του φορέα στον οποίο ανήκουν. Σε όλες τις περιπτώσεις η εφαρμογή των διατάξεων αυτών οφείλει να εξυπηρετεί τους γενικότερους σκοπούς των Κέντρων Ημέρας, όπως αυτοί περιγράφονται στο άρθρο 3 της παρούσας. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο: 14 Πλαίσιο κοστολόγησης υπηρεσιών ψυχικής υγείας

1. Ορίζεται η κοστολόγηση υπηρεσιών ψυχικής υγείας των Κέντρων Ημέρας κατά το ανωτέρω (1) σχετ. και διαφορετικό κόστος ανά επίσκεψη για τις θεραπευτικές πράξεις - υπηρεσίες διαφορετικού τύπου.

2. Ορίζεται η επίσκεψη ως αποδεκτή μονάδα παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας, μέγιστης διάρκειας μιας ώρας, ανά ωφελούμενο ανά οκτάωρο, με έναν ειδικό της μονάδας.

Ως επίσκεψη ορίζουμε ένα πλαίσιο παρεχόμενων υπηρεσιών που αφορά σε ένα ή και περισσότερα από τα παρακάτω: διαδικασίες διαγνωστικής αξιολόγησης, θεραπευτικές συνεδρίες, συνεδρίες συμβουλευτικής ή συνεδρίες υποστήριξης, παρακολούθηση της φαρμακευτικής αγωγής (follow-up), τηλεφωνικές συνεδρίες, συμμετοχή σε θεραπευτικές, υποστηρικτικές, αποκαταστασιακές ή εκπαιδευτικές ομάδες.

Κατ' εξαίρεση

- για τις υπηρεσίες παρακολούθησης φαρμακευτικής αγωγής (follow-up), η επίσκεψη αφορά στο ένα τρίτο του χρόνου της κανονικής επίσκεψης.

- για τις τηλεφωνικές συνεδρίες μέσω τηλεφωνικών γραμμών, λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός χρόνος ομιλίας των ειδικών με ωφελούμενους και αντιμετωπίζεται ως επίσκεψη ωριαίας διάρκειας. Ο χρόνος ομιλίας πιστοποιείται από το αρχείο καταγραφής του τηλεφωνικού κέντρου (call center) της γραμμής ανεξάρτητα από τον αριθμό των τηλεφωνημάτων και δηλώνεται με ευθύνη του νομίμου εκπροσώπου της Μονάδας Ψυχικής

Υγείας.

3. Διακριτά καλύπτεται το κόστος για ένταξη ωφελουμένου σε θεραπευτικό πρόγραμμα. Ως θεραπευτικό πρόγραμμα ορίζουμε τη διενέργεια περισσότερων της μίας επίσκεψης του ωφελουμένου την ίδια ημέρα, το ίδιο οκτάωρο με παραπάνω από μία ειδικότητα, στη βάση εξατομικευμένου θεραπευτικού πλάνου, στο οποίο να πιστοποιείται η ανάγκη συμμετοχής του ωφελουμένου σε πρόγραμμα βάσει της διάγνωσης του. Ένα θεραπευτικό πρόγραμμα μπορεί να περιλαμβάνει υπηρεσίες που παρέχονται σε ατομικό ή ομαδικό πλαίσιο.

4. Οι δράσεις παρέμβασης στην κοινότητα (δράσεις πρόληψης, αγωγής κοινότητας, ευαισθητοποίησης πληθυσμού) θα κοστολογούνται ανά ώρα ως επισκέψεις ωριαίας διάρκειας και θα είναι επιλέξιμες μόνο σε ό,τι αφορά τις ώρες συνεργασίας ειδικών της μονάδας με την κοινότητα. Σε κάθε άλλη περίπτωση υλοποίησης δράσης, θα είναι επιλέξιμος ο χρόνος ενασχόλησης των ειδικών της μονάδας υπολογιζόμενος στο ένα τρίτο του κόστους της ωριαίας επίσκεψης.

5. Η κοστολόγηση υπηρεσιών που παρέχουν οι Μονάδες Alzheimer και Αντιμετώπισης Διάχυτων Αναπτυξιακών Διαταραχών (Διαταραχές Αυτιστικού τύπου), οι οποίες λειτουργούν ως Ολοκληρωμένα Κέντρα (παρέχουν φιλοξενία και υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας) και παρέχουν υπηρεσίες μέσω των Κέντρων Ημέρας, αυτές κοστολογούνται με βάση την επίσκεψη του ωφελουμένου, όπως περιγράφεται ανωτέρω και ισχύει.

6. Σε ό,τι αφορά την κοστολόγηση των υπηρεσιών που παρέχονται από Κέντρα Ψυχικής Υγείας - Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες - Νοσοκομεία Ημέρας, θα ακολουθείται η κοστολόγηση των υπηρεσιών των Κέντρων Ημέρας.

«7. Σε ό,τι αφορά τα Ειδικά Κέντρα Κοινωνικής Επανάταξης του άρθ. 10 του Ν. 2716/99, η κοστολόγηση των υπηρεσιών που παρέχονται γίνεται με βάση την κοστολόγηση των υπηρεσιών των Κέντρων Ημέρας, με εξαίρεση τις υπηρεσίες που αφορούν σε προγράμματα αποκατάστασης και επαγγελματικής επανένταξης, οπότε ακολουθείται η κοστολόγηση των υπηρεσιών των Ειδικών Μονάδων Αποκατάστασης και Επαγγελματικής Επανάταξης του άρθ. 10 του Ν. 2716/99. Η κοστολόγηση των υπηρεσιών των Ειδικών Μονάδων Αποκατάστασης και Επαγγελματικής Επανάταξης του άρθ. 10 του Ν. 2716/99 γίνεται με βάση τη συμμετοχή του κάθε ωφελούμενου στα προγράμματα των Ειδικών Μονάδων, ανά ώρα και μέχρι τέσσερις (4) ώρες ημερησίως για διακόσιες πενήντα (250) εργάσιμες ημέρες κατά το μέγιστο.»

Άρθρο: 15 Κόστος Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας

1. Προσδιορίζεται ανώτατο κόστος ανά ωφελούμενο για τα Κέντρα Ημέρας, όπως παρακάτω:

A1. Κέντρα Ημέρας συμπεριλαμβανομένων και αυτών για άτομα (ενήλικες, παιδιά ή έφηβοι) με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (διαταραχές αυτιστικού τύπου): 40 ΕΥΡΩ/ατομική επίσκεψη.

A2. Κέντρα Ημέρας για άτομα με οργανικά ψυχοσύνδρομα, νόσο Alzheimer και συναφείς διαταραχές: 30 ΕΥΡΩ/ ατομική επίσκεψη.

Κατ' εξαίρεση

- Υπηρεσίες που παρέχονται σε πλαίσιο ομάδας: ένα πέμπτο του κόστους της κανονικής επίσκεψης, όπως κοστολογείται σύμφωνα με την ανωτέρω κατηγοριοποίηση (A1: 8ΕΥΡΩ, A2: 6ΕΥΡΩ), ανά ωφελούμενο

- Υπηρεσίες παρακολούθησης φαρμακευτικής αγωγής (follow - up): ένα τρίτο του κόστους της κανονικής επίσκεψης, όπως κοστολογείται σύμφωνα με την ανωτέρω κατηγοριοποίηση (A1: 13,3ΕΥΡΩ, A2: 10ΕΥΡΩ)

- Θεραπευτικό πρόγραμμα:

ο Ατομική συνεδρία: ένα τρίτο του κόστους της κανονικής επίσκεψης, όπως κοστολογείται σύμφωνα με την ανωτέρω κατηγοριοποίηση (A1: 13,3ΕΥΡΩ, A2: 10ΕΥΡΩ), επί όσες ώρες διαρκεί το πρόγραμμα ημερησίως.

ο Ομαδική συνεδρία: ένα πέμπτο του κόστους της κανονικής επίσκεψης, όπως κοστολογείται σύμφωνα με την ανωτέρω κατηγοριοποίηση (A1: 8ΕΥΡΩ, A2: 6ΕΥΡΩ), επί όσες ώρες διαρκεί το πρόγραμμα ημερησίως, ανά ωφελούμενο. «Ειδικότερα, σε ότι αφορά τα Κέντρα Ημέρας για άτομα με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές, οι ομαδικές συνεδρίες, στο πλαίσιο θεραπευτικού προγράμματος, κοστολογούνται επί όσες ώρες διαρκεί το πρόγραμμα ημερησίως, ανά ωφελούμενο, για διακόσιες πενήντα (250) εργάσιμες ημέρες, κατά το μέγιστο, ως εξής: A1: 6 ΕΥΡΩ.».

- Δράσεις παρέμβασης στην κοινότητα (δράσεις πρόληψης, αγωγής κοινότητας, ευαισθητοποίησης πληθυσμού): Κόστος επίσκεψης ανά ώρα ως επισκέψεις ωριαίας διάρκειας, σύμφωνα με την ανωτέρω κατηγοριοποίηση, όταν πρόκειται για συνεργασία ειδικών της μονάδας με την κοινότητα και σε λοιπές περιπτώσεις, στο ένα τρίτο του κόστους της επίσκεψης επί όσες ώρες διαρκεί η ενασχόληση των ειδικών της μονάδας ανά δράση.

«Τα παραπάνω κόστη θα αφορούν και υπηρεσίες που παρέχονται από τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας, τις Ιατροπαιδαγωγικές Υπηρεσίες, τα Νοσοκομεία Ημέρας και τα Ειδικά Κέντρα Κοινωνικής Επανένταξης, με εξαίρεση τις υπηρεσίες των Ειδικών Κέντρων που αφορούν σε προγράμματα αποκατάστασης και επαγγελματικής επανένταξης, οπότε ακολουθείται η κοστολόγηση των υπηρεσιών των Ειδικών Μονάδων Αποκατάστασης και Επαγγελματικής Επανένταξης του άρθ. 10 του Ν. 2716/99.».

«2. Προσδιορίζεται ανώτατο κόστος ανά ωφελούμενο για τις Ειδικές Μονάδες Αποκατάστασης και Επαγγελματικής Επανένταξης ως εξής: 4 ΕΥΡΩ ανά ωφελούμενο μέχρι 4 ώρες ημερησίως για διακόσιες πενήντα (250) εργάσιμες ημέρες κατά το μέγιστο.

Άρθρο: 16 Προϋποθέσεις κάλυψης δαπανών που υπολογίζονται με βάση την κοστολόγηση των υπηρεσιών ψυχικής υγείας

1. Τηρούνται οι διατάξεις περί τήρησης και παρακολούθησης λειτουργίας Μονάδων Ψυχικής Υγείας και ιδιαίτερα, των ανωτέρω (5), (6) και (8) σχετ.

2. Για κάθε ωφελούμενο θα τηρούνται στοιχεία επικοινωνίας και θα δηλώνεται υποχρεωτικά, ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ). Τα στοιχεία των ωφελουμένων θα τηρούνται στη Μονάδα Ψυχικής Υγείας και υποχρεωτικά στο Πληροφοριακό Σύστημα Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας.

3. Προκειμένου να καθίσταται δυνατή η πιστοποίηση της διενέργειας των δηλούμενων επισκέψεων, θα υποβάλλεται στη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας από τη Μονάδα Ψυχικής Υγείας αναλυτική αποτύπωση και υποβολή των διενεργούμενων επισκέψεων ανά είδος και ωφελούμενο. Οι επισκέψεις ανά ωφελούμενο θα συσχετίζονται με σχετικές θεραπευτικές πράξεις. Σε περίπτωση κατά την οποία διαπιστωθεί, με βάση τα στατιστικά στοιχεία

κίνησης που τηρούνται από τα προηγούμενα έτη, αύξηση/μείωση μεγαλύτερη του 10% των διενεργούμενων επισκέψεων, η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας θα προβαίνει σε έλεγχο της Μονάδας.

4. Σχετικά με την υλοποίηση δράσεων στην κοινότητα, η Μονάδα Ψυχικής Υγείας είναι υποχρεωμένη να υποβάλλει προγραμματικά στη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας, αναλυτική περιγραφή της δράσης, αναλυτικά την εκτιμώμενη ανθρωποπροσπάθεια, κόστος και δείκτες αποτελέσματος. Η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας θα εγκρίνει την υλοποίηση της δράσης και θα ελέγχει ενδιάμεσα και απολογιστικά την επιτευχθείσα δράση, ώστε να καθιστά επιλέξιμο το κόστος της δράσης.

5. Για τον έλεγχο των επισκέψεων, θεραπευτικών προγραμμάτων και δράσεων στην κοινότητα θα τηρούνται, υποχρεωτικά, σχετικά στοιχεία στο Πληροφοριακό Σύστημα Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας.

6. Σε περίπτωση μη τήρησης των αναφερομένων στο παρόν άρθρο, δεν θα καθίσταται δυνατή, η επιχορήγηση κάθε μορφής.

7. Με νεώτερη απόφαση του Υπουργού Υγείας δύναται να εξειδικευτεί περαιτέρω ο τρόπος παρακολούθησης και ελέγχου της εφαρμογής της παρούσας απόφασης.

Άρθρο: 17 Συνταγογράφηση και Προμήθεια Φαρμάκων

1. Οι ιατροί κάθε Μονάδας Ψυχικής Υγείας θα συνταγογραφούν ηλεκτρονικά τα φάρμακα προς τους ωφελομένους (ασφαλισμένους ή κατόχους βιβλιαρίου πρόνοιας - απορίας) και με βάση τη δραστική ουσία, σύμφωνα με τα ανωτέρω (10), (11) και (12) σχετ.

2. Σε περιπτώσεις ωφελομένων με βιβλιάριο πρόνοιας - απορίας, η προμήθεια των φαρμάκων θα γίνεται από το φαρμακείο δημόσιου νοσοκομείου της περιοχής που ανήκει η Μονάδα Ψυχικής Υγείας.

Άρθρο: 18 Ισχύς - Μεταβατικές διατάξεις

1. Η παρούσα απόφαση κατ'εξουσιοδότηση καθορίζει ή επηρεάζει, άμεσα ή έμμεσα, το κόστος λειτουργίας και κατά συνέπεια, το ύψος των επιχορηγήσεων των Μονάδων Ψυχικής Υγείας που ανήκουν σε Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 11 του Ν. 2716/99 για τις παρεχόμενες υπηρεσίες ψυχικής υγείας.

«2. Η παρούσα απόφαση δεν καταργεί τις διατάξεις του ανωτέρω (9) σχετ. όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Το ποσό του ειδικού ενοποιημένου (κλειστού) νοσηλίου που αφορά στα Ειδικά Κέντρα Κοινωνικής Επανάταξης (προγράμματα αποκατάστασης και επαγγελματικής επανάταξης), Ειδικές Μονάδες Αποκατάστασης και Επαγγελματικής Επανάταξης έχουν συνυπολογιστεί και συμπεριλαμβάνονται στις ανωτέρω τιμές κόστους ανά ωφελούμενο που αφορά η παρούσα παράγραφος, με εξαίρεση τη δαπάνη της φαρμακευτικής αγωγής, για την οποία ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 17 της παρούσας απόφασης. Επομένως, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της παρούσας απόφασης,

στα ανωτέρω κόστη των Ειδικών Κέντρων και Μονάδων του άρθ. 10 του Ν. 2716/99, θα συμψηφίζονται αυτοδικαίως και ισόποσα οποιεσδήποτε σχετικές αξιώσεις των Μονάδων Ψυχικής Υγείας έναντι των ασφαλιστικών οργανισμών των ωφελουμένων σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω 9 σχετ. σε πλήρη και ολοσχερή απόσβεση αυτών. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει μέχρι 31.12.2015, οπότε και δύναται να τροποποιηθεί με νεώτερη απόφαση.»

"3" 2. Κατά τα λοιπά η υπ' αριθμ. Υ5β/Γ.Π.οικ. 156618/25.11.2009 απόφαση ισχύει ως έχει.

Υπουργικές Αποφάσεις που τροποποίησαν και συμπλήρωσαν την παρούσα:

ΥΑ Υ5β/Γ.Π.ΟΙΚ 50557/2013 (ΦΕΚ Β' 1299/29.5.2013).

ΥΑ Υ5β/Γ.Π.οικ.56669 /2013 (ΦΕΚ Β' 1426/12.6.2013).